

Parlen els universitaris perseguits per l'entorn d'ETA

Professors i estudiants bascos han explicat a la Universitat de València la persecució que pateixen des de l'entorn d'ETA. Els atemptats, les amenaces i els insults han obligat molts professors a abandonar el País Basc. L'AdR de la Facultat de Geografia i Història i la Fundació Broseta han estat els organitzadors de les jornades. Pàgs. 6/7

Futurs científics, al Jardí Botànic

La Setmana de la Ciència, que continua la seua programació, va tindre diumenge passat uns protagonistes especials: les xiquetes i els xiquets. El Botànic va rebre els més menuts per a contar-los contes i introduir-los en els enigmes de la ciència. Demà divendres es lliura a Alzira el Premi de Divulgació Científica. Pàg. 9

Premi al rendiment acadèmic per a huit estudiants de la Universitat

Huit joves de la Universitat de València, cinc xiques i tres xics, han sigut guardonats amb el Premi al Rendiment Acadèmic que atorga la Conselleria de Cultura. Els millors expedients de la Universitat de València han sigut rebuts aquesta setmana pel rector, Francisco Tomás, qui ha volgut felicitar personalment els premiats i els ha lliurat un regal en nom de la institució. Pàg. 3

DIT I FET

B EQUES

BECA PREDOCTORAL SOBRE INVESTIGACIÓ DELS ALIMENTS

Convoca: Departament de Ciències dels Aliments.
Objecte: Beca predoctoral de FPI associada al projecte *Resistència a alteracions fisiològiques i patològiques durant la postcollita dels fruits cítrics: Bases moleculars i metabolisme dels fenilpropanoides* (Ref. AGL2002-01727 ALI).
Sol·licitants: Beca dirigida a llicenciats en Bioquímica, Biologia, Químiques, Tecnologia dels Aliments, Farmàcia o Enginyers Agrònoms (especialitat en Biotecnologia).
Contacte: Teresa Lafuente: 96 390 00 22 o postco@iata.csic.es
Termini: 12 de desembre.
Més informació: BOE 31-10-02.

BEQUES DE FORMACIÓ A ALEMANYA

Convoquen: Ambaixada Alemanya i Fundació "la Caixa".
Objecte: Ampliació d'estudis i investigació.
Dotació: De 715 euros i 975 euros.
Sol·licitants: Titulats superiors o estudiants de l'últim any de carrera (edat màxima 32 anys).
Termini: 6 de desembre.
Duració: Curs 2003-2004.
Més informació: Web de l'Ambaixada. Ref. 1-10-2002.

BEQUES D'ASSISTÈNCIA A PROGRAMES DE DOCTORAT

Convoca: Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.
Objecte: Cobrir els costos de desplaçament i assistència a cursos de doctorat.
Dotació: Màxima de 290 euros per desplaçament i 360 euros bruts per assistència.
Sol·licitants: Alumnes inscrits en algun programa de doctorat. Necessari cursar fora de la universitat de la qual és alumne de doctorat almenys 3 crèdits.
Termini: 15 de desembre.
Informació: BOE. Ref. 3-7-2002.

BEQUES PER A LA MOBILITAT

Convoca: Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.
Objecte: Beques per afavorir la mobilitat del professorat universitari

i alumnes de tercer cicle en els programes de doctorat d'universitats públiques. Cobreix borses de viatge i l'assistència als cursos.

Sol·licitants: Alumnes inscrits en programes de doctorat interdepartamentals i interuniversitaris.
Dotació: Màxima de 290 euros per desplaçament i de 360 euros bruts per assistència.
Termini: 12 de desembre.
Més informació: BOE del 3-7-02.

AJUDES D'ESTUDI A MUTUALISTES I FILLS DE MUTUALISTES

Convoca: Mútua de Funcionaris de l'Administració Civil de l'Estat.
Objecte: Beques d'estudi per a mutualistes i de residència per a fills i orfes de mutualistes.
Sol·licitants: Mutualistes i fills i orfes de mutualistes.
Dotació: Màxima de 360 euros per estudi i 420 per residència.
Termini: 31 de novembre.
Més informació: BOE. Referència: 23-5-2002.

BEQUES D'INVESTIGACIÓ POSTDOCTORAL PRIMO-YUFERA

Convoca: Fundació José i Ana Royo.
Objecte: Ajudar a la formació d'investigadors.
Sol·licitants: Llicenciats, enginyers i doctorats.
Termini: 22 de novembre.
Més informació: www.fundacion-royo.com

BEQUES PER ALS BECARIS DEL PROGRAMA NACIONAL DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

Convoca: Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats.
Objecte: Reforçar la formació del becari.
Sol·licitants: Becaris predoctorals del Programa Nacional de Formació del Professorat Universitari que es troben en el segon, tercer o quart any de gaudiment de la beca.
Dotació: Segons destí.
Duració: Mínima de dos mesos, màxima de sis.
Termini: 22 de febrer del 2003.
Més informació: BOE. Ref. 29-8-2002.

BEQUES PER AMPLIAR ESTUDIS A LA UNIO EUROPEA

Convoca: Fundació Caixa Madrid.
Objecte: 44 beques d'ampliació d'estudis a universitats de la resta de la UE en les àrees d'economia, sociologia, ciències polítiques, dret polític i constitucional.
Sol·licitants: Titulats superiors de nacionalitat espanyola o residents a Espanya i menors de 35 anys, amb bon coneixement de l'idioma del país sol·licitat.
Duració: Curs 2003-2004.
Termini: 7 de març del 2003.
Més informació: Web de la Fundació. Referència: 23-9-2002.

BEQUES PER A ESTUDIAR ALEMANYA DURANT L'ESTIU

Convoca: Ambaixada Alemanya.
Objecte: 15 beques per a l'estudi de l'alemany a l'Institut Goethe durant l'estiu del 2003.
Sol·licitants: Estudiants de totes les carreres amb excepció dels de Germàniques i els de Traducció i Interpretació, que hagen finalitzat el segon curs, com també els graduats i titulats que tinguen una activitat laboral en l'àmbit universitari. Es requereix un nivell de Grundstufe 1.
Dotació: Costos del curs i de l'allotjament.
Termini: 6 de desembre.
Més informació: Web de l'Ambaixada. Ref. 1-10-2002.

BEQUES D'INVESTIGACIÓ A LA UNIO EUROPEA

Convoca: Universitat de València.
Objecte: Ajudes d'allotjament per a visites a universitats de la UE.
Sol·licitants: Docents i investigadors de la UE que estiguen preparant un projecte d'investigació.
Termini: 31 de desembre.
Dotació: Costos de viatge i allotjament durant una setmana.
Més informació: Al Servei d'Investigació.

BEQUES D'ESTUDI PREDOCTORAL PRIMO-YUFERA

Convoca: Fundació José y Ana Royo.
Objecte: Ajudar a la formació d'investigadors.
Sol·licitants: Llicenciats i enginyers.
Termini: 22 de novembre.
Més informació: www.fundacion-royo.com

CURSOS

ELS RECURSOS DE LA VEU

Organitza: Patronat d'Activitats Musicals.
Duració: Del 22 al 24 de novembre.
Crèdits: 20 hores, 2 crèdits.
Lloc: SGAE. C/Blanqueres 6.
Horari: Divendes, dissabte i diumenge, de 10 a 14 hores i de 16:30 a 18:30 hores.
Preu: 54 euros per a estudiants i membres de l'Associació Amics i Antics Alumnes de la Universitat, i 65 euros per al públic en general.
Informació: 96 398 31 96.

COM INTERPRETAR LA PREMSA ECONÒMICA

Organitza: Servei d'Extensió Universitària.
Duració: Del 18 al 20 de novembre.
Crèdits: 10 hores.
Preu: 22,54 euros per als membres de la comunitat universitària i 31,55 per al públic en general.
Lloc: Sala d'Actes del Col·legi Major Universitari Albalat. Av/Primat Reig 167.
Més informació: http://sestud.uv.es/scripts/seu/preoferta.idc

MÚSICA I DONES: LA LLUITA PER TINDRE UNA VEU PRÒPIA

Organitza: Servei d'Extensió Universitària.
Duració: Del 19 de novembre al 12 de desembre.
Crèdits: 20 hores.
Lloc: Aula Unitat de Suport als Instituts de la Facultat de Filologia. Av/Blasco Ibáñez 32. Primer pis.
Preu: 45,08 euros per a la comunitat universitària i 63,11 euros per al públic en general.
Informació: http://sestud.uv.es/scripts/seu/preoferta.idc

CURS DE CAPOEIRA

Organitza: Servei d'Educació Física i Esports.
Duració: Fins al 31 de gener.
Lloc: Sala Judo. Aulari V.
Horari: Dilluns i dimecres, de 18 a 19:00 hores. Divendres, de 17 a 18:00 hores.
Preu: 24,25 euros per a la comunitat universitària i 30,25 per al públic en general.
Més informació: www.uv.es/sesport/

MÚSICA PER A CINEMA II

Organitza: Patronat d'Activitats Musicals.
Duració: Del 15 al 17 de novembre.
Crèdits: 20 hores (2 crèdits).
Preu: 54 euros per als universitaris i 65 per al públic en general.
Lloc: SGAE.
Informació: 96 398 31 96.

HONOR, INTIMITAT I IMATGE PRÒPIA

Organitza: Facultat de Dret. Departament de Dret Civil.
Duració: Del 18 al 22 de novembre.
Lloc: Aula 2P15 del Dep. de Dret Civil. Edifici Occidental. Campus dels Tarongers.
Preu: 45,08 per a la comunitat universitària i 63,11 per al públic en general.
Informació: http://sestud.uv.es/scripts/seu/oferta.idc

COSMOLOGIA: L'UNIVERS ON VIVIM

Organitza: Servei d'Extensió Universitària.
Duració: Del 19 de novembre a l'1 de desembre.
Crèdits: 20 hores.
Lloc: CISA Formació. C/de Vives Liern 3, baix. València.
Preu: 45,08 euros per a la comunitat universitària i 63,11 per al públic en general.
Més informació: http://sestud.uv.es/scripts/seu/oferta.idc

RECURSOS I MATERIALS EN L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Organitza: Servei d'Extensió Universitària.
Duració: Del 21 de novembre al 3 de desembre.
Crèdits: 40 hores.
Lloc: Seu del CEV. Plaça Tavernes de la Valldigna 4.
Preu: 96,16 euros per a la comunitat universitària i 126,20 per al públic en general.
Més informació: http://sestud.uv.es/scripts/seu/oferta.idc

EDUCACIÓ AL DESENVOLUPAMENT: UN MODEL D'INTERVENCIÓ

Organitza: Servei d'Extensió Universitària.
Duració: Del 15 de novembre al 14 de desembre.
Crèdits: 40 hores.
Lloc: Centre de Formació de la Creu Roja. C/Mossén Fenollar 9, baix.
Preu: 90,15 euros per a la comunitat universitària i 120,20 per al públic en general.
Més informació: http://sestud.uv.es/scripts/seu/oferta.idc

TRACTAMENT DE LA IMATGE PER A LES HUMANITATS EN LA XARXA

Organitza: Patronat Martínez Guericabeitia.
Duració: Del 18 al 21 de novembre. **Crèdits:** 10 hores.
Lloc: Facultat de Filosofia. Aula 1 d'Informàtica.
Preu: 21 euros per a la comunitat universitària i 30 per al públic en general.
Més informació: 96 398 30 58.

PREMIS Huit alumnes de la Universitat han rebut un guardó en reconeixement al rendiment acadèmic

Els més preparats de la Universitat

Huit joves de la Universitat de València, cinc xiques i tres xics, han sigut guardonats amb el Premi al Rendiment Acadèmic que atorga la Conselleria de Cultura. Els millors expedients de la Universitat de València han sigut rebuts aquesta setmana pel rector Francisco Tomás, qui ha volgut felicitar personalment els premiats i els ha lliurat un regal en nom de la institució.

FOTO: M. LORENZO

Els consells

- El més important és planificar. Establir una bona estratègia.
- En moments crítics cal renunciar a l'oci i estudiar, però són moments puntuals.
- Quan t'has de quedar a casa per a estudiar, ho fas. Però "mai no m'he quedat un dissabte sense eixir". Ara bé, també depèn de l'horari que tingues en les classes i si pots estudiar entre setmana.
- De cara als exàmens, dediques més temps a estudiar.
- Intentem portar les matèries al dia, però no sempre és possible.
- No hem passat cap nit sense dormir per a estudiar, ni ens hem alçat molt matí per a preparar un examen. Ho fas a poc a poc.
- És important que t'agrade, la motivació és fonamental.
- Jesús: jo la seta no me la puc deixar. La faig fins en època d'exàmens.
- L'esport també et pot ajudar.
- Els primers anys de carrera no eixia la nit abans d'un examen, però els darrers anys sí. Em va bé eixir a prendre alguna cosa, així et desemboires. L'activitat d'oci breu en moments d'estrès afavoreix perquè el rendiment siga major.
- Pel que fa a l'estudi, estem dividits, alguns estudiem sols i altres amb un amic. De vegades el fet d'explicar el tema a algú fa que ho assimiles millor.
- També el lloc ens divideix, uns a casa, altres a la biblioteca.

passa en els premis extraordinaris de final de carrera que concedeix la Universitat. En aquest cas el premi s'inclou en el títol, de manera que reforça el currículum dels alumnes. "Abans el guardó t'eximia de pagar les taxes del títol, però aquest any ja es paguen". A més de millorar el currículum, els joves han rebut un premi de tres mil euros de la Generalitat. De forma que a la satisfacció pel reconeixement al seu esforç se suma, segons apunten, "una alegria monetària".

Així i tot, els ha tocat pagar algun que altre soparet, "a casa tots estan contents i els companys de classe ens han felicitat". Però en alguns casos s'ha anat més enllà, com li ha passat a Verónica Veses, a qui la directora de la tesi li va penjar al departament la notícia que va aparèixer en la premsa.

A partir d'ara reconeixen un futur ple d'esforços, no debades la majoria d'ells estan vinculats a la vida acadèmica, amb la realització del doctorat. En aquest punt, el rector Francisco Tomás els va recordar l'objectiu del Govern d'establir una nova normativa de doctorat que obligarà els estudiants de tercer cicle a "enviar la tesi a Madrid perquè la revisen. És important que dediqueu el temps necessari als treballs de doctorat, però sense encantar-vos".

Francisco Tomás, a més, va emplaçar els premiats perquè no perden les perspectives de futur dedicades a la investigació.

R. CASTELLO

Verónica, Raquel, Jesús, Concepción, Ignacio, Joan, Encarna i Ana són huit universitaris anònims que han dedicat els anys de la seua carrera a estudiar, fer amics i eixir de marxa. Però han sobrepasat aquest estatus en convertir-se en alguns dels alumnes més preparats de la Universitat de València, tal

com ho diu el seu expedient acadèmic.

Lluny dels estereotips de joves creguts i repipis, els recentment llicenciats es mostren oberts, dinàmics i afables. No creuen haver fet res extraordinari i agraeixen el reconeixement al mateix temps que critiquen la manca de difusió d'aquest, ja que, segons afirmen, "altres companys podrien haver-lo aconseguit si se

n'hagueren assabentat. A més, cal tindre en compte que per a poder participar-hi has de ser tu qui faça la sol·licitud". De fet, la majoria dels guardonats es va assabentar d'aquests premis a través d'algun company, del tauler d'anuncis de l'Escola de Magisteri, de la web de la Universitat, o de la premsa. Així, proposen que aquest premi s'hauria de donar automàticament, tal com

Primeres figures

Jesús Zúñiga (València, 1978). Llicenciat en Físiques, nota mitjana 3,74 sobre 4. Actualment està fent el doctorat de Fotònica a la Universitat.

Verónica Veses (Llíria, 1978). Llicenciada en Farmàcia, nota mitjana de 3,6. Actualment està fent el doctorat en Microbiologia a la Universitat.

Ignacio Ayala (València, 1975). Diplomant en Magisteri, nota mitjana de 3,8.

Actualment està treballant com a mestre en un col·legi.

Raquel Cerdan (València, 1978). Llicenciada en Psicologia, nota mitjana de 3,4. Actualment està fent el doctorat en Psicologia Evolutiva i de l'Educació.

Joan Vila (València, 1978). Enginyer electrònic, nota mitjana de 3,3. Actualment està fent el doctorat en Enginyeria Electrònica.

Encarna Montero (Villar del Arzobispo, 1979). Llicenciada en Història de l'Art. Està fent el doctorat a la Universitat de València.

Ana Olmos (València, 1978). Llicenciada en Farmàcia, nota mitjana de 3,48. Actualment està fent el doctorat en Farmacologia.

Concepción Oliver (Hondón de les Frailes, Alacant, 1978). Llicenciada en Físiques. Actualment està fent el doctorat a la Universitat Autònoma de Madrid.

TRIBUNA LLIURE

L'ANIMALADA DE TONI MESTRE

**Recordant
Manuel
Sánchez Ayuso**

*Victor Fuentes Prósper.
Professor del Departament
d'Economia Aplicada*

Jo voldria destacar ací, vint anys després, un tret essencial, una "virtut" si voleu dir-li així, de Manuel Sánchez Ayuso que es resumeix en una sola paraula: **COMPROMÍS**. Va fer el que ell entenia que s'havia de fer: comprometre's amb les seues idees i defensar-les fins el final. Estem parlant de Manuel Sánchez Ayuso, el *decano Manolo* de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales 1976-77. Llicenciat en Dret per la nostra Universitat el 1962 i en Econòmiques per la Universitat de Madrid el 1963. I doctor en Economia i economista del Banc d'Espanya tot en el mateix any 1966. El 1970 va guanyar la càtedra de Política Econòmica de la Universitat de Bilbao i allí va passar dos anys, creant un departament i escola en un temps ben difícil. Des de novembre del 1972 va ser el cap del Departament de Política Econòmica de la Facultat d'Econòmiques de València (ell va demanar vindre ací, impulsat pel professor Emèrit Bono, que ja coneixia). Manolo Sánchez Ayuso va viure els darrers deu anys de la seua vida entre nosaltres (havia nascut a Múrcia el 1941, si bé havia fet els estudis superiors ací a València, i residia al Col·legi Major Sant Joan de Ribera a Burjassot). I en aquests deu anys va poder desplegar el seu "tarannà humanista", en eixe sentit que li dona Erich Fromm en parlar d'aquells que no estan únicament preocupats pels seus afers particulars, personals, i saben que el nostre objectiu consisteix en ser molt i no tant en tindre molt. Estem parlant d'un HOME: d'un home que s'autodefinia com a socialista d'esquerres (va constituir ací el Partit Socialista Popular del País Valencià); d'un home universitari (que havia fet

també estudis a Roma al SVIMEZ sobre desenvolupament econòmic, i a París a l'OCDE sobre finances internacionals); d'un home amb una gran empatia, capacitat de formar equips, gens dogmàtic, receptiu, obert al debat. Estem parlant d'un TEMPS: dels complicats anys setanta, on no sols hi ha fortes crisis polítiques d'abast mundial (Xile, Vietnam...), les fortes crisis energètiques i els greus problemes monetaris internacionals, l'inici de la forta onada conservadora a principis dels huitanta amb Margaret Thatcher i Ronald Reagan. És un moment important de crisi d'allò que anomenaríem teories i sabers convencionals. I en eixos debats teòrics i pràctics, Sánchez Ayuso participà plenament. Més encara: ací a Espanya i en el nostre país valencià viurem la transició política d'una dictadura a la democràcia. I Manolo hi va participar a fons, primer en la clandestinitat i després com a polític socialista elegit pels ciutadans d'aquest país. Estem parlant d'un PAÍS: el compromís de Sánchez Ayuso va ser total. Primer, com a universitari: va ser dels primers catedràtics que vingueren de fora per a quedar-se, per a fer departament, facultat, que bona falta ens feia. Cap de Departament, vicedegà, degà, candidat democràtic a l'equip rectoral (la terna Colomer, Broseta i ell mateix). En particular, va posar en marxa l'experiència de la gestió paritària a la Facultat (igual representació per als professors numeraris, no numeraris, alumnes i personal administratiu). La Facultat d'Econòmiques de València va ser un punt de referència per a tots aquells moviments socials, cívics (sindicats, associacions, etc.) que lluitaven per la democràcia. En segon lloc, com a polític, es va implicar des del primer moment en les tasques de l'oposició política al règim de Franco. Com hem dit abans, organitza el PSP del PV, participa en la Junta Democràtica i en la Taula de Forces Polítiques i Sindicals del PV (l'òrgan unitari de quasi tota l'oposició a la dictadura, des del 1976). En les primeres eleccions ix com a diputat pel PSP-PV (juny del 1977), pri-

mer conseller de Sanitat de la preautonomia valenciana, i després de la unificació socialista va ser diputat per València entre 1979 i 1982. Va viure i participar en primera línia en el naixement del nostre sistema democràtic i estatutari. En tercer lloc, com a ciutadà es va incorporar també en un bon grapat d'iniciatives cíviques. Des de dirigir estudis que fomentaven un millor coneixement de la nostra realitat socioeconòmica (monografies diverses de revistes i llibres dedicats al PV) fins a participar en institucions com a directiu o conseller (Alfons el Magnànim, Col·legi d'Economistes) i ser un dels que promogueren el *Diario de Valencia*, participà en l'editorial F. Torres, etc., i tantes i tantes altres activitats (articles en premsa, xarrades, conferències per tot arreu). Va prendre els reptes que li plantejava la seua societat i les responsabilitats que això significava. Crec que va ser una persona de referència no sols dins del seu partit, també en altres àmbits ciutadans. I el seu treball, la seua lluita, junt amb molts altres ciutadans, els va mantindre fins al final. Just va morir el dia 8 de novembre del 1982, la vespra del dia que havia de replegar la seua acta de diputat electe pel PSPV-PSOE per València, després de la important victòria del 28 d'octubre.

BUSTIA OBERTA

Ells en diuen terrorisme

El passat dimecres es féu una xarrada col·loqui al Col·legi Major Lluís Vives, en la qual es tractà un fenomen social sorgit en la dècada dels anys vuitanta i que rebé el nom d'*okupació*. Així, vàrem comptar amb una profitosa presència d'un professor de sociologia de la Universitat de València, En Josep Vicent Marqués, i amb la de tres representants del moviment okupa de València, dels quals no direm els noms. Per què no els anomenaré? Simplement, per la brutal repressió "legal" que estan patint. Perquè els mitjans de comunicació de masses (tals com ara *El País*, *Levante*, *El Mundo*, *l'ABC*, Canal 9, etcètera...) no els distorsionen la seua imatge, ideologia, maneres d'actuar, entre moltes altres coses que intenten defensar. La tergiversació a la qual estan sotmesos hi és servida de la manera més bruta possible. És a dir, que no passa pels controls d'higiene informativa d'alguns observadors, jo m'hi incloc, que abans de consumir la *fast information* els agrada veure si el producte és natural o adulterat d'interessos. Normalment sol ser d'aquesta última manera. Llavors, hi hagué comentaris per part de tots els col·legials i, també, pels no col·legials que assistiren al col·loqui. D'aquesta manera, fèrem tornar a existir els trets per entendre'ns entre tots, que ja ni els polítics, o altres poderosos, empren: "respecte, diàleg, autèntica llibertat d'expressió i tolerància amb la

diversitat dels colors ideològics que habitaven al saló". El que més hi predominà des d'un principi fou l'innocent i ignorant coneixement que tots compartíem d'aquest moviment, ja que tot el que sabíem venia de mà d'alguns mitjans abans esmentats que, en conclusió, res no ens van aportar a l'hora de la veritat. Hi hagué un lleuger comentari sobre el fet d'okupar cases i una diversitat molt gran d'opinions. Aleshores, després d'estar-hi una bona estona discutint-ho, el tema es tancà quan algú preguntà: "Quantes cases ha ocupat, sota l'etiqueta de 'legal', l'actual govern de dreta a la Punta de València? Quants terrenys s'han expropiat, mitjançant l'ús de la coacció física 'legal', amb els seus propietaris dins?". I acabe fent esment d'unes altres preguntes que em passen pel cap molt a sovint: Quants manifestants a favor de la llibertat dels okupes presos a Picassent han rebut amenaces directes per part de la policia? Quants han sigut agredits? Quants han sigut detinguts a punta de pistola per part de la mateixa i, seguidament, posats en llibertat? La Llei Antiterrorista té en compte els terroristes "institucionalitzats"? Pareix mentida que els qui no condemnen el colp del general Franco, els qui no volien Constitució (i molt menys democràcia) vagen per ací amagant-se darrere de la "legalitat" i, a més, facen lleis per al que ells consideren "terrorisme". Tot va dins del mateix Paquet Presidencial.

*Andreu Pasqual i Faus.
Estudiant de Sociologia a la
Universitat de València*

Edita: Universitat de València.
Director: Francesc Bayarri.
Consell de Redacció: Remei Castelló, Charo Álvarez, Alfons Cervera, Gonzalo Montiel i Manuel Peris.
Disseny i maquetació: Tomàs Gorrià.
Fotografia: Miguel Lorenzo.
Tècnic de sistema: Carlos Giraldós.
Correcció lingüística: Agustí Peiró.
Administració i Serveis: Nel·la Leal, Vicent Martínez i Mònica García.

Publicitat: Lanza. Tel. 96 352 59 09.
Redacció: Gabinet de Premsa (Avinguda Blasco Ibáñez 13, 46010). Tel. 96 386 41 13. Fax: 96 386 41 14.
Correu electrònic: Premsa@uv.es.
Nou Dise digital: <http://www.uv.es/~noudise>.
Impremta: Ed. Bidasoa, S.A.
Depòsit legal: V-1.612-1997.
ISSN: 1138-0624.
Consell Editorial: Carlos Pascual, Antoni Tordera, Pilar Sanz, Josep Maria Jordan Galduf, Asunción Dobón, Francesc Bayarri i Manuel Peris.

Fumar o no fumar, eixa és la qüestió. El tabaquisme és un dels hàbits més arrelats i estesos en la societat de hui en dia. L'evidència científica ha demostrat que fumar és la major causa evitable de malalties i que implica un reconegut impacte sobre la salut pública. Fet al qual també queden exposats tots els membres de la comunitat universitària. La qüestió es mou primordialment dins del rol del respecte i l'educació individual.

ANTONI MEDALL

L'OMS (Organització Mundial de la Salut) considera que prop d'un terç de la població adulta del planeta fuma, l'equivalent a un bilió de persones aproximadament. Un percentatge que aplicat a l'Estat Espanyol suposa un 35,7% de la població.

Però com està la situació a la Universitat? La institució acadèmica defén en primer lloc els drets dels no fumadors. No obstant, no disposa de cap llei interna que legisle sobre aquest hàbit. De manera que es regeix per la normativa 3/1997 de la Generalitat on s'especifica que queda prohibit fumar en qualsevol centre docent.

En paraules de Francisco Bosch, president del Tribunal de Greuges de la Universitat, "la normativa és evident, en cap centre universitari no es pot fumar llevat de les zones de cafeteria, una altra cosa és que això es respecte". I afegeix que "només s'ha donat el cas d'una queixa formal en gener del 1997 d'un alumne de Dret sobre un professor que fumava dins les aules". L'actuació del Tribunal, davant d'una denúncia concreta, consisteix a posar-se en contacte amb les parts implicades i tractar de solucionar l'afer al marge de la via jurídica. Si no s'aconsegueix, emetrà una resolució instant el rector, el degà o el responsable oportú.

La Generalitat, per mitjà de la Conselleria de Sanitat, ha

Mals fums a la Universitat

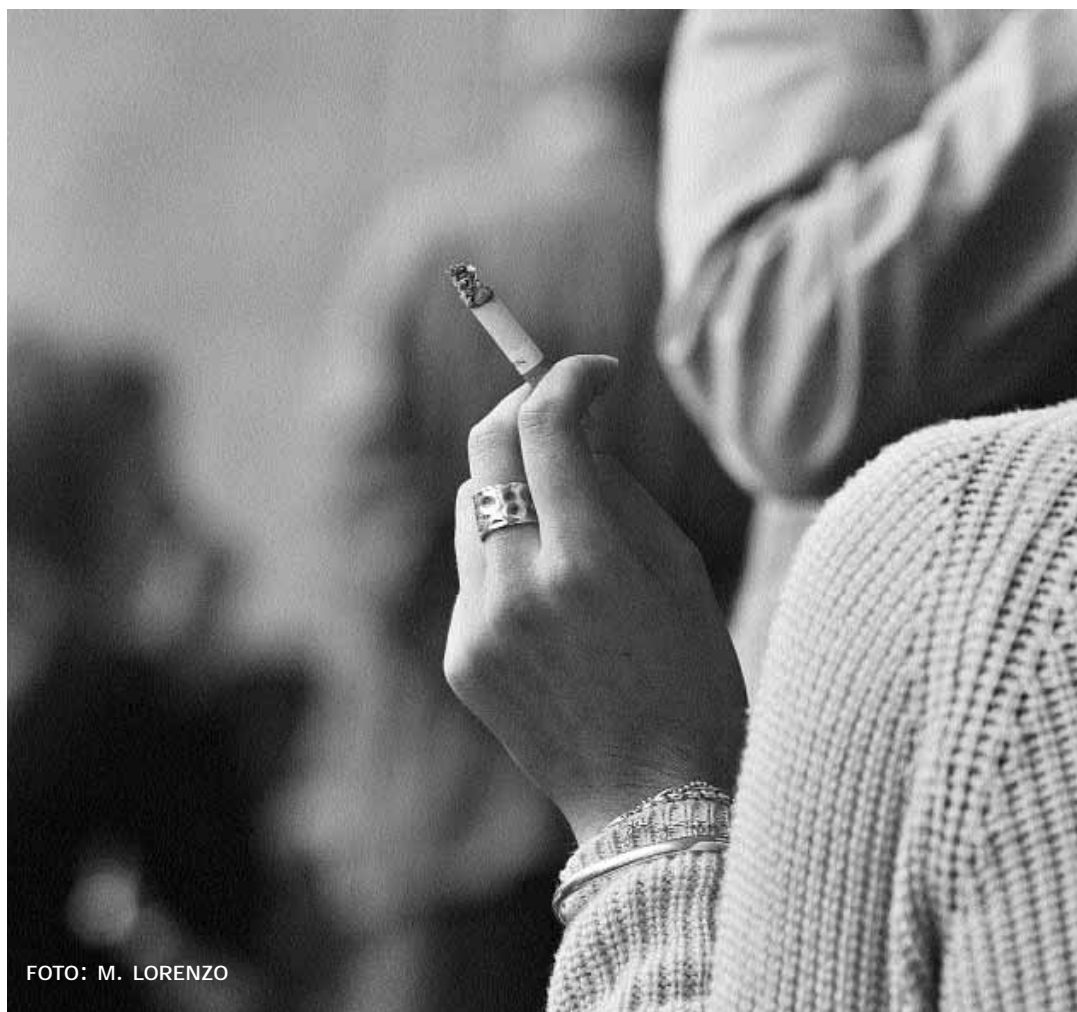

FOTO: M. LORENZO

ARTICLE 21. Limitacions al consum

No es pot fumar a centres ni serveis sanitaris, sociosanitaris, de serveis socials, centres infantils i juvenils d'esplai i oci, ni a centres de docència de qualsevol nivell.

ARTICLE 22. Dret preferent

En cas de conflicte, i en atenció i defensa de la salut, el dret de les persones no fumadores, en les circumstàncies en les quals puguen veure's afectades pel consum de tabac, preval sobre el dret a fumar.

desenvolupat el *Programa per a la disminució del consum de tabac* amb l'objectiu primordial de fer minvar el nombre de fumadors i protegir la població no fumadora basant-se en tres grans àmbits d'acció: l'educa-

Segons la normativa vigent, queda totalment prohibit fumar en qualsevol centre docent. Una altra cosa és que això es complisca

tiu, l'assistencial i la població general (informació i legislació).

Des del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Universitat s'assenyala la importància del Dret Preferent. En cas de conflicte, i en atenció a la promoció i defensa de la salut, el dret de les persones no fumadores, en les circumstàncies en les quals es poden veure afectades pel consum de tabac, preval sobre el dret a fumar. El contingut d'aquest article queda patent, però en realitat és l'educació i el respecte individual el que acaba decidint la manera d'actuar en cada moment.

No es tracta de discriminar ni perseguir els fumadors, sinó de trobar solucions justes per a les dues parts en "conflicte". Com considera David Bellés, estudiant de Nutrició Humana i Dietètica, "no és qüestió de

prohibició, més prompte de respecte". En eixe mateix sentit, Maria Garcia, estudianta d'Història de l'Art, creu que "la manera més correcta de buscar solucions seria per mitjà de campanyes de prevenció i conscienciació, no d'impediments a l'hora de fumar".

Però per a altres estudiants com ara Guillem Centelles, "si hi ha una normativa s'ha de complir, cosa que no fan la majoria d'estudiants, a pesar de les enganxines i cartells que indiquen clarament la prohibició". Per contra, Verónica Gómez, estudianta de Filologia Hispànica, diu: "Jo sóc la primera que fume als passadissos, no és correcte, però com ho fan tots...". Alguns estudiants recorden que en alguna ocasió els ha molestat el fum dels companys, però que no s'han atrevit a queixar-se'n per tal d'evitar qualsevol mena de disputa.

El tabac mata, però cadascú disposa de la llibertat individual per a decidir si sucumbeix o no al seu hàbit. En cas afirmatiu, l'opció de fumar a llocs on la seua pràctica no està permesa depén també de cada persona i del respecte envers la resta de la gent.

III Trobada d'Estudis sobre Europa Oriental

REDACCIO

Les facultats de Dret i Economia de la Universitat de València seran, els pròxims dies 18, 19 i 20 de novembre, el marc on se celebrarà la III Trobada Espanyola d'Estudis sobre l'Europa Oriental.

Organitzada des del Departament de Dret Constitucional i Ciència Política, aquesta III Trobada té el propòsit de superar les quotes assolides el 1998 i el 2000 amb motiu de les dues primeres trobades d'aquesta classe, que en cada ocasió van congregat, també a València, més de quaranta ponents procedents d'una vintena d'universitats i centres d'investigació de tot Espanya, i els fruits de les quals han vist ja la llum en sengles recopilacions, editades la primera per la revista *Cuadernos Constitucionales* i la segona pel Servei de Publicacions.

La Trobada està concebuda per a servir com a punt d'encontre per a tots els investigadors que a Espanya treballen sobre temes relacionats amb els processos de canvi polític, constitucional, econòmic i social a l'Europa de l'Est, contribuint així a consolidar la col·laboració de la comunitat científica.

Entre els assumptes que s'abordaran en les més de seixanta comunicacions anunciades es troben temes de tanta rellevància com ara la qüestió nacional en l'antiga Iugoslàvia, europeisme i exili, democratització i conflicte nacionalista a Espanya i Rússia, la inclusió de les minories ètniques als parlaments de l'Europa de l'Est, els costos socials de la transició econòmica, el conflicte de Txetxènia després de l'11 S, o la política comunitària de migració i asil davant l'ampliació cap a l'est.

El comitè científic de la Trobada està presidit pel professor Carlos Flores Juberías. Per a més informació sobre les sessions i la inscripció cal acudir al Departament de Dret Constitucional (Facultat de Dret. Campus dels Tarongers. Edifici Departamental Central, tel. 96 382 81 20, fax: 96 382 81 19).

La veu dels universitaris víctimes del terrorisme

Organitzat per estudiants de l'Assemblea de Representants de la Facultat de Geografia i Història i per la Fundació Professor Manuel Broseta, els passats dies 7 i 8 de novembre la Universitat va celebrar un cicle de conferències sobre *Universitat i terrorisme basc*.

REDACCIÓ

La primera sessió va presentar un recorregut per la història del terrorisme fins a l'actualitat, de la mà d'especialistes com ara el catedràtic de Ciència Política Antonio Elorza, els periodistes Florencio Domínguez i José María Calleja, el professor Mikel Azurmendi de la Universitat del País Basc i els historiadors de la Universitat

de València Marc Baldó, Ismael Saz i María Cruz Romeo.

La segona jornada va abordar el tema de la por a la universitat basca. Una taula redona moderada per Encarna García Monerris, del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de València, va servir per a donar veu a alguns dels universitaris afectats per l'acostament terrorista i, sobre-

tot, per a mostrar la solidaritat de professors i estudiants d'aquesta universitat amb els seus col·legues d'Euskadi. García Monerris va alçar una veu en pro del debat i de la denúncia pública davant l'amenaça contínua que aquests estan patint, davant les experiències vitals mutilades i envoltades de soledat. "Allò que ens queda és la paraula, una paraula que faci evident la llibertat, la democràcia, els drets humans, i que hem de fer servir perquè tot açò no es perda definitivament".

Gotzone Mora i Joseba Arregui, professors de Sociologia de la Universitat del País Basc-Euskal Herriko Unibertsitatea, i Carlos Fernández de Casadevante, catedràtic de Dret Internacional de la Universitat

JOSE RAMON RECALDE

De l'infern a la lluita

"La primera separació entre morir i matar afecta la pròpia decisió de la persona. En ètica política aquests crims apareixen com un exemple de perversió", va dir José Ramón Recalde, el catedràtic de la Universitat de Deusto que fa dos anys va sobreviure al tir en la mandíbula que li va propinar ETA. Recalde va narrar amb tot detall els moments de l'atemptat i va voler evocar el record d'altres víctimes, com ara Tomás y Valiente, Broseta, Jáuregui, Lluch, Múgica..., "amics que em van acompanyar en el descens als inferns, però no en la supervivència; persones que van lluitar contra la dictadura franquista i el caràcter dialogant dels quals no els va salvar de l'assassinat"

CRISTINA CUESTA

De la humiliació a la rebel·lia cívica

Cristina Cuesta, criminòloga i directora gerent de la Fundació Miguel Ángel Blanco, va relatar com la seua experiència en una universitat presa pels grups radicals la va portar a la rebel·lia cívica després de l'assassinat del seu pare a mans de la banda terrorista. "El nivell d'humiliació que vaig patir per ser filla d'una víctima d'ETA, el nivell de perversió moral, de manca de llibertat per a expressar-se, fou tan gran que vaig acabar envaïda d'un enorme sentiment de culpabilitat. El problema del terrorisme havia estat fins aquell moment un cosa aliena a mi. De l'experiència vaig passar a la resposta i d'aquesta a l'aprenentatge a través de l'admiració a les persones que s'impliquen sense haver-ne estat víctimes".

SANTIAGO ABASCAL

Ni llibertat d'expressió ni llibertat de càtedra

Santiago Abascal, alumne de Sociologia a Deusto, amb l'ombra terrorista sobre els muscles, va presentar la universitat basca com "un gran decorat d'ETA". "Ni els estudiants tenen llibertat d'expressió per a discutir ni els professors tenen llibertat de càtedra per por a ser assassinats". Abascal va recordar que les universitats basques són les úniques en tota Europa on un bon nombre d'alumnes i professors estan obligats a dur escorta. "Assistir a la universitat s'ha convertit en una cosa realment incòmoda".

D'esquerra a dreta: Santiago Abascal, Cristina Cuesta i José Ramón Recalde, ponents de les jornades.

Experts
policials
examinen el
cotxe bomba
de l'atemptat
d'ETA a
Santa Pola
del passat
estiu.
FOTO: M.
LORENZO

Rei Joan Carles de Madrid, tots tres en l'epicentre de les actuacions terroristes, sota amenaça i considerats per ETA "enemics del poble basc", van transmetre la seua decepció amb l'actitud del rector de la Universitat del País Basc, Manuel Montero, "que s'ha instal·lat en la posició d'evitar qualsevol enfrontament amb el nacionalisme radical", i van descriure un quadre dominat per la violència física i psicològica i el comportament mafiós a aules i despatxos. "Les institucions i la universitat només posen mesures estètiques, com ara un escorta o un plus econòmic. No sóc optimista. No pense tornar allà, on he arribat a autocensurar-me davant un alumne de Jarrai", va dir Fernández de Casadevante, qui després de diu anys a la universitat basca va acabar refugiant-se a Madrid a causa dels continus atemptats i amenaces, paquet bomba inclòs.

Amb declaracions com ara

"el pensament d'ETA s'articula a la universitat" o "crec que la societat basca passa de tot", Joseba Arregui va exposar la seua visió sobre la situació que pateixen universitat i societat basca, tot afirmant que el problema de la universitat basca no es troba en l'assetjament extern, sinó en la pròpia institució i especialment a les facultats de Ciències Socials, Periodisme i Ciències de la Comunicació, en les quals, entre professors i estudiants, perviuen a pler els artífexs del pensament etarra. "La universitat no està responent com caldria; no està treballant per analitzar, diagnosticar, posar nom al problema basc. La por arriba a tal punt que ningú no reacciona i aquests temes són un veritable tabú per a la investigació".

Tanmateix, Arregui va assegurar no sentir amb candència la por del poble basc, que va emmarcar en una realitat-ficció on les con-

seqüències de la violència s'oculten sota un entorn perfecte de funcionament econòmic. "La societat basca pateix un emmascarament permanent del seu comportament. S'enganya a si mateixa quant a allò que sent i pensa i no reaccionarà fins que les seues butxaques comencen a notar el declivi. ETA ho manipula tot al seu aire. I allò més greu del terrorisme és la tortura, però la pitjor conseqüència és la pèrdua de la fibra moral de la societat. Estem en un podrir-se lentament i això és un procés que no es percep. Per això no provoca reacció".

Joseba Arregui va reclamar l'interés i la participació dels ciutadans, però sobretot va demanar capacitat de diferenciació en el juí sobre el País Basc. "I als poders públics demane eixides jurídiques que garantisquen els drets a la vida, als béns i a la llibertat, per a la qual cosa és necessària la legitimització de les institucions que tenen en les seues mans el poder de garantir aquests drets fonamentals".

En aquest sentit, Gotzone Mora i Carlos Fernández van demanar mesures a la justícia i solidaritat i comprensió als ciutadans. "No podem estar sempre emparant-nos en la por. Arriba un moment en què cal mullar-se".

Els participants en la taula van agrair iniciatives com ara la de la Universitat de València i la Fundació Manuel Broseta perquè aporten visions i posicions diferents al problema del País Basc que, segons ell, està assumint com a normal allò que és absolutament anormal. "És molt difícil trobar solucions si construïm des de la anormalitat. I això només ens ho podeu fer veure des de fora".

El cicle *Universitat i terrorisme basc* va concloure amb la conferència de Carlos Martínez Gorrarán, portaveu del Col·lectiu Basta ya!, i amb els testimonis de tres de les víctimes d'una universitat basca marcada per la violència terrorista. L'estudiant Santiago Abascal, amenaçat per ETA junt amb Eduardo Marina; Cristina Cuesta, filla del delegat de Telefónica a Guipúscoa assassinat fa uns anys per la banda terrorista; i José María Recalde, supervivent d'un brutal atemptat d'ETA el setembre del 2000.

La Universitat, present en el II Saló del Llibre

REMEI CASTELLO

La Universitat de València està present en el Segon Saló del Llibre que s'inaugura hui dijous a l'edifici de la Beneficència. El Saló estarà obert fins el dia 24 de novembre i el Servei de Publicacions de la Universitat hi presenta tot el seu catàleg.

El Saló Valencià del Llibre és una iniciativa de l'Associació d'Editors del País Valencià, que té el patrocini de la Direcció General del Llibre. Fonamentalment és una exposició i venda de llibres dels fons de les editorials valencianes, com també de tots els autors valencians o llibres de temàtica valenciana. Està acompanyat d'un complet programa cultural que, a més de presentacions de novetats editorials, enguany comptarà amb diversos cicles de conferències, fòrums literaris i jornades professionals, i amb un ambiciós programa escolar d'animació lectora que atindrà més de cinc-cents xiquets diaris.

El Saló està ubicat al Centre Valencià de Cultura Mediterrània la Beneficència (c/Corona, 36) de València. I estarà obert, en horaris de matí i vesprada, fins el diumenge 24 de novembre.

Els objectius principals són donar a conèixer la indústria valenciana del llibre, exposar i oferir el fons editorial valencià viu en una exposició multidisciplinària que faça palesa la riquesa cultural que aporten les editorials valencianes i que acabe amb l'endèmica invisibilitat del llibre valencià.

Un altre dels objectius és promocionar el 20 de novembre, data de publicació de la primera edició del *Tirant lo Blanch*, com a Dia Valencià del Llibre.

Hi haurà més d'un quilòmetre i mig de prestatges amb llibres, amb més de 8.000 títols de tots els gèneres i temàtiques que formen part del catàleg viu de prop de 125 editorials diferents. Uns 40.000 exemplars a l'abast del públic lector en més de 700 metres quadrats. S'hi han programat més de 70 activitats culturals per a tots els públics en onze dies, en les quals participaran més de 170 convidats, entre presentadors, moderadors, conferenciant, ponents, contacontes, editors i escriptors.

ACTIVITATS

Prepara't per a participar en la Lliga de Debat Universitari

Els estudiants interessats en participar en la quarta edició de la Lliga de Debat Universitari INDU 2003 poden començar a carregar-se les piles. Encara que el debat se celebrarà el proper mes d'abril, el termini d'inscripció acaba el 15 de gener. Cal arplegar els butlletins d'inscripció i les bases a les oficines del CADE a Blasco Ibáñez i del DISE a Tarongers i Burjassot. A la Lliga es poden inscriure equips formats per sis estudiants de la Universitat. Els debats sempre versaran sobre temes controvertits i d'actualitat. Els equips que

Estudiantes de la Universitat que van ser semifinalistes en la passada edició de la Lliga de Debat. FOTO: MIGUEL LORENZO

vulguen optar al premi d'investigació podran presentar un dossier sobre el tema de la competició. La Lliga té dues categories de guardons. Un premi d'investigació que es concedirà al millor treball d'investigació amb 6.010

euros. I una altra categoria dirigida als millors equips. En aquest cas, el campió rebrà 12.020 euros i un trofeu, i el subcampió rebrà un premi de 6.010 euros i un trofeu. Per tal d'ampliar la informació es pot

consultar la web <http://www.indu.net> o telefonar al 91 579 97 70. En la darrera edició de la Lliga l'equip de la Universitat de València va arribar a les semifinals entre més de cinquanta equips universitaris.

Jornades amb experts sociolingüistes a Alcoi

La ciutat d'Alcoi acull els propers dies 21, 22 i 23 de novembre les XI Jornades de Sociolingüística d'Alcoi, *Llengua i poder*. En aquesta edició les jornades es realitzaran a l'Escola Politècnica Superior d'Alcoi, al situada al passeig del Viaducte. La quota d'inscripció és de 30 euros. Els interessats podran dirigir-se a l'adreça coalcom@fev.org o a la xiri-llent@tiscali.es. Entre els participants d'aquesta edició estan l'escriptora Isabel-Clara Simó; el jurista Alfons López; el professor Vicent Pitarch; el

director de l'*Avui*, Vicent Sanchis; o el professor Vicent Soler. També hi estan previstes activitats culturals paral·leles, com ara l'actuació musical de Rafa Xambó i la Fusteria. Les jornades han estat organitzades per l'associació Estudis Sociolingüístics (GES), la Universitat Politècnica de València, la Xarxa d'Universitats Joan Lluís Vives, la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Escola Politècnica Superior d'Alcoi (EPSA), la Universitat de València i la Facultat de Ciències Socials d'aquesta institució acadè-

Isabel-Clara Simó, participant en les jornades.

mica. Començaran el dijous 21 a les 19:30 hores amb una taula redona sobre Joan Fuster. En el transcurs de les jornades també s'analitzarà el paper de l'educació en el conflicte lingüístic i el paper dels mitjans de comunicació.

T AM-TAM

CLASSES

■ **Es donen classes de Llatí i Valencià** a domicili. Tel. 96 361 99 26, vesprades. Jordi.

■ **Classes d'Anglès.** Llicenciada nativa. Tots els nivells. Gramàtica, conversa. Preu a convindre. Econòmic. Telèfon: 679 13 01 08.

■ **Classes d'Esperanto.** Es donen classes d'aquest idioma internacional els dimecres de 19 a 20 hores. Les lliçons seran gratuïtes. Més informació al telèfon 96 374 43 99.

■ **Classes de Valencià.** Es donen classes per 4,81 euros l'hora (800 pessetes). Tots els nivells. Correcció: 0,6 euros pàgina (100 pessetes). Tel. 96 397 59 56 (Toni).

■ **Classes d'Alemany.** Llicenciat en Filologia Alemanya amb experiència docent com a professor d'alemany i auxiliar de castellà dona classes d'alemany i de castellà per a estrangers. Tots els nivells. Econòmic. Telèfon: 96 363 69 58 (Juan Martínez).

DIVERSOS

■ **Estudianta de Biologia s'ofereix per a cuidar xiquets els cap de setmana.** Experiència amb xiquets. Amb títol de Monitora de Centre de Vacances i becària en La Nau dels Xiquets. Telèfon: 657 53 79 37.

■ **Dues psicòlogues estudiantes de doctorat cuiden xiquets.** També ajuda en les tasques del col·legi. Telèfon: 626 70 34 31 (Luz Victoria Arengo) i 652 69 82 80 (Rose Mary Castro).

■ **Traducció de l'Anglès i l'Alemany** al castellà per a llicenciatures, màsters o doctorats. Traductora titulada amb molta experiència. Telèfon: 96 378 91 19.

■ **Es passen a ordinador** treballs en castellà o en valencià. Demaneu per Ruth als telèfons 696 34 36 52 o 96 332 60 87.

VOLUNTARIAT

■ **Es necessiten voluntaris per a un programa de dinamització a centres escolars de València.** Es tracta d'un treball d'integració social treballant amb immigrants, joves d'ètnia gitana, etc. Es busquen persones majors de 18 anys. Es treballarà amb ells una vesprada de qualsevol dia a la setmana. El interessats podeu telefonar al 96 395 09 31 o valenciastch@terra.es

■ **Cursos per a la promoció del Voluntariat Universitari.** El CADE ha posat en marxa deu cursos gratuïts adreçats als estudiants de la Universitat de València. El termini finalitza el

18 de novembre. Els cursos que compten amb places són: *Voluntari Ambiental, Voluntari Cultural, Racisme i Immigrants, Desenvolupament i Cooperació Internacional i Persones d'edat avançada*. Els cursos s'impartiran a l'Aulari V del Campus de Blasco Ibáñez. Més informació i inscripcions en: www.uv.es/cade

■ **Programa 'Nosotros seremos su voz' del Fons Valencià de Voluntariat.** El Fons ha posat en marxa una nova edició d'aquest programa que pretén formar voluntaris per a la cooperació internacional. El programa té tres etapes: una de formació, una altra de vivència en un camp de solidaritat en un país del sud i una tercera de sensibilització. La quota d'inscripció és de 500 euros (400 per a estudiants i per als aturats). El termini d'inscripcions finalitza el 22 de novembre. Més informació al telèfon 96 227 24 60.

PISOS

■ **Es lloga una habitació a un xic/a.** Molt prop del Campus de Blasco Ibáñez i dels Tarongers. Possibilitat d'oferir també tots els menjars i la neteja de la roba. Preu: 150 euros. C/Poeta Ortola 28. Telèfon: 96 362 81 60 (Immaculada).

■ **Es busca Erasmus per a compartir pis.** Pis tot exterior amb molt bona il·luminació. Dues habitacions individuals disponibles. C/Luz Casanova 22, pta. 13. Preu: 180 euros. Telèfon: 609 68 53 34 (Maria Victoria).

■ **Es busca xic/a per a compartir pis** amb dos xics a Alborià. Ben comunicat amb metro i bus. Totalment equipat. C/Racó de Sant Llorenç, 7-7. Preu: 100 euros, despeses a banda. Tel. 96 559 07 82 o 629 06 01 91.

■ **Es busca xic/a per a compartir pis.** Habitació individual. A cinc minuts del campus. Zona tranquil·la. Molt ben equipada amb tv, microones, llavadora... C/Llibertat 39, pta. 6. Preu: 90 euros. Telèfon: 676 58 19 57 (Miguel Ángel Céspedes).

■ **Es busca xic/a per a compartir pis a Burjassot.** Pis cèntric amb molta llum i molt tranquil. Electrodomèstics per estrenar. Despeses d'escala incloses. C/Mestre Arturo Padilla 23, pta. 7. Telèfons: 96 349 64 73 i 686 22 85 49 (Consuelo Minguet Valero).

■ **Es lloga una habitació a Burjassot a una xica de parla anglesa.** Es tracta d'una casa de poble amb rentadora, tv i Internet. Molt prop del metro i del tramvia. C/Mariana Pineda. Preu: 150 euros amb despeses incloses. Telèfon: 626 79 61 46 (Fernando Martínez).

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Si estàs lluny de la Universitat però et continua interessant aquest món, NOU DISE et posa al dia.

Només has d'omplir aquesta butlleta amb les teues dades i enviar-la, junt amb un xec de 10

euros (a nom

d'Universitat de València-Dise), a: Gabinet de Premsa. Avinguda Blasco Ibáñez 13, quart nivell.

46010, València.

Nom: _____
Cognoms: _____
Adreça: _____
Població: _____ Codi Postal: _____
Tel.: _____ C-e: _____
NIF: _____

Els científics més menuts

El diumenge passat a les 11 hi hagué una festa al Jardí Botànic de la Universitat de València on els protagonistes foren els xiquets i les xiquetes. El motiu de tot això? La Setmana de la Cultura Científica Europea.

FRANCISCO MARES

Segons Maria José Carrau, responsable del Departament de Didàctica del Botànic, aquesta història començà el 1996 amb diverses activitats i exposicions, però des de l'any passat es fa una festa amb un tema de base. Aquest any el títol era *La ciència i els cinc sentits*.

Els estands proposaven un joc relacionat amb cada sentit i convertien els nens en protagonistes d'encerts i també dels més divertits despropòsits.

En el del gust es podia veure davant d'una taula una filera horitzontal de nens cecs per unes grandíssimes ulleres de plàstic blau que es resistien a tastar una sèrie de sospitosos líquids dels més diversos colors que els simpàtics dependents treien dels recipients i untaven amb uns palets. Inevitable no pensar en el desaparegut programa *Gente con chispa*.

"A mi no em dones d'eixa cosa que li acabes de donar", advertia un dels que esperaven

darrere dels que portaven ulleres el seu torn de posar-se-les. Ben prompte va penedir-se'n en veure que el cec del seu davant demanava més d'eixe viscos ungüent quasi negre que no podia veure però que de seguida va reconèixer: xocolata!

D'altres en canvi no podien presumir de tindre bon gust, però sí de gustos i idees fixos. Com que el de davant havia encertat dient mostassa, va seguir aquesta fórmula d'èxit, malgrat que el que tastava era tomata. Home de principis, no va deixar-se engalipar per la nova oportunitat que li brindaven i va continuar apostant per la mostassa, però ara era xocolata. Ni llevant-li les ulleres van poder-lo convèncer que del plat d'olives eixia l'oli d'oliva que havia tastat com a tercer intent, sinó que ni que fóra per eliminació ben podia eixir-ne ja la mostassa. Tanmateix, no va quedar-se sense el regalet d'uns caramels, segurament, per al seu gust, de mostassa.

Caramels, globus, ambientadors fets amb una pinya perfumada i envoltada per una goma per a penjar-la a l'habitació o maraques fetes posant llavors en gots de plàstic atapeïts amb un paperet de color eren alguns dels divertits premis que podien obtindre en superar les proves. Per descomptat, no hi faltà la sessió de contacontes.

Però l'atracció central era la presentació del Museu Virtual del Laboratori de Santiago Ramón y Cajal. Cada mitja hora, des de les 11:30 fins a les 14 hores, Marcos Fernández, coordinador del grup d'inves-

tigació dedicat a la informàtica gràfica en temps real ARTEC, presentava una sessió d'uns vint minuts en la qual la realitat virtual ens endinsava a la casa del científic i per descomptat en el seu laboratori. ARTEC és un dels grups d'investigació de l'Institut de Robòtica de la Universitat de València dirigit per Gregorio Martín i dedicat a la investigació avançada en gràfiques i aplicacions telemàtiques. Segons Fernández, aquesta activitat feta amb motiu del cinquè centenari de la Universitat aprofita tant el marc de la Setmana de la Ciència com el del Bicentenari del Botànic. És un bon complement a les activitats inserides sota el títol de *La ciència i els cinc sentits* per la seua recreació de la realitat mitjançant una il·lusió del món perceptual basada en unes sensacions de relleu i moviment molt atractives per a qualsevol edat i compensatòries del caràcter més intel·lectual d'aquesta activitat, la qual resulta seductora des del moment d'endinsar-se en una carpa que recorda les de les atraccions de fira del cinema primitiu quan la varietat de mitjans iniciàtics pugnava per consolidar-se, i ara serveix de marc per al ventall de possibilitats que ofereixen les últimes i no menys diverses noves tecnologies.

Però aquestes activitats al Botànic no eren sinó el pròleg a tot un programa d'actes en el qual cal destacar l'activitat estrella de la Setmana de la Ciència del passat dilluns 11, una exposició d'instruments científics de la Universitat sota el nom d'*Obrint les caixes negres* o el lliurament del Premi de Divulgació Científica Estudi General 2002 de demà divendres.

ALBUFERETA

b e c a s

especialización profesional

2003

becas en áreas científicas y tecnológicas

becas en áreas gestión y diseño

bases

dirigido a:
Jóvenes postgraduados con formación universitaria acreditada, en situación de desempleo, con nacionalidad de cualquier país de la Unión Europea y que no hayan sido beneficiarios con anterioridad de estas becas.

duración:
El programa formativo tendrá una duración de hasta 1.500 horas a desarrollar en un periodo máximo de diez meses.

plazo:
Podrán presentarse solicitudes desde la publicación en el Diario Oficial de la Generalitat Valenciana hasta el 21 de noviembre de 2002, a las 14 horas, en las sedes del IMPIVA.

información

- Sedes del Impiva, de 9 a 14 horas, lunes a viernes, y de 16 a 18 horas, martes y jueves. E-mail: info@impiva.gva.es Internet: www.impiva.es
- ALICANTE
Deportista Hermanos Torres, s/n
03016 Albufereta de San Juan
Tel: 965 152 000 - Fax: 965 152 270
- CASTELLÓN
Avda. del Mar, s/n (esq. Ginjols)
12003 CASTELLÓN
Tel: 964 220 371 - Fax: 964 230 004
- VALENCIA
Plaza Ayuntamiento, nº 6
46002 VALENCIA
Tel: 963 986 200 - Fax: 963 986 201
- Puntos Proxi Impiva.
- Institutos Tecnológicos.
- Centros Europeos de Empresas Innovadoras.

www.impiva.es

UNIÓN EUROPEA
FONDO SOCIAL EUROPEO

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'INDUSTRIA, COMERC I ENERGIA

CITES

EXPOSICIONS

INAUGURACIO DE L'EXPOSICIO 'HISTORIES NATURALS'

De Koen Brouch, Antonio Doménech i Manuel Saez.
Dies: Fins el 20 de desembre.
Lloc: Col·legi Major Rector Peset.
Hora: 20 hores.

COL·LECCIO MARTINEZ GUERRICABEITIA. DONACIONS I NOVES ADQUISICIONS

Organitza: Patronat Martínez Guerricabeitia.
Dies: Fins el 28 de febrer del 2003.
Lloc: Sala Martínez Guerricabeitia. La Nau.
Horari: De dimarts a dissabte, de 10 a 13 hores i de 15 a 19 hores. Diumenge, de 10 a 14 hores.

OBRINT LES CAIXES NEGRES. COL·LECCIO D'INSTRUMENTS CIENTIFICS DE LA UNIVERSITAT

Organitza: Vicerectorat de Cultura.
Dies: Fins el 2 de febrer del 2003.
Lloc: La Nau.
Horari: De dimarts a dissabte, de 10 a 13 hores i de 15 a 19 hores. Diumenge, de 10 a 14 hores.

TEATRE

EL VIATGE DE PERE L'AFORTUNAT

D'August Strindberg. Companyia Quera Teatre. Direcció i adaptació d'Alejandro Salvá.
Dia: 14 de novembre.
Hora: 19 hores.
Lloc: Sala Palmireno. Facultat de Geografia i Història. Campus de Blasco Ibáñez. Entrada lliure.

OBERT DE TEATRE A LA SALA PALMIRENO

Organitza: Aula de Teatre de la Universitat de València.
Dia: 15 de novembre.
Obres: Representació de les obres seleccionades de joves creadors amb interès per mostrar els seus treballs. Cada obra durarà com a màxim 15 minuts.
Hora: 19 hores.
Lloc: Sala Palmireno (tercer pis de la Facultat de Geografia i Història).

EL OTRO ROSTRO

Teatre Itinerante del Sol, amb José Joaquín Montoya.
Dies: 20 i 21 de novembre.
Hora: 19 hores.
Lloc: Sala Palmireno. Facultat de Geografia i Història. Campus de Blasco Ibáñez. Entrada lliure.

ALTRES ACTIVITATS

LLIURAMENT DE PREMI

Lliurament del Premi de Divulgació Científica Estudi General 2002.
Dia: Divendres 15 de novembre.
Hora: 21:30 hores.
Lloc: Sala Rex d'Alzira.

TAULA REDONA: 'QUALITAT DE L'ENSENYAMENT A LA UNIVERSITAT'

Dins de la IV Setmana de la Ciència i la Tecnologia.
Participants: Maia José Lorente, Óscar Barberá i Joan Ferré.
Lloc: Saló d'Actes de la Biblioteca de Ciències. Campus de Burjassot.
Dia: Divendres 15 de novembre.
Hora: 12 hores.
Entrada gratuïta. Aforament limitat.

DEBAT SOBRE INVESTIGACIÓ I DIABETES

Debat amb la participació de diversos sectors de la societat. Dins de la IV Setmana de la Ciència i Tecnologia.
Hora: 10 hores.
Dia: Dissabte 16 de novembre.
Col·labora: Associació de Diabètics Valencians.

TAULA REDONA: 'AIGUA, DINERS I PODER'

Participants: Agnes Bertrand, Ramón Fernández Durán i José Manuel Neredó. Presenta: Francesc La Roca.
Lloc: Aula Magne. Edifici de la Nau.
Organitza: Fòrum de Debats.
Dia: Divendres 22 de novembre.
Hora: 19:30 hores.
Entrada lliure. Aforament llimitat.

MUSICA

CANDI. UNA VIDA DE TANGO

Actuació de Candi (veu) i Julio Delgado (guitarra) en l'espectacle *Candi. Una vida de tango*.
Lloc: Auditori Montaner. Col·legi Major Lluís Vives.
Hora: 20 hores.
Dia: Dijous 14 de novembre.
Entrada gratuïta.

CONCERT DE PIANO MAGIC

Dins del cicle poprock@lluivives.uv.es
Lloc: Auditori Montaner. Col·legi Major Lluís Vives.
Hora: 20 hores.
Dia: Dimarts 19 de novembre.

LA CAMERATA DEL PRADO

Director: Tomás Garrido.
Concert dins de l'Aula d'Altres Músiques. VI edició. Mostra 2002.
Lloc: Club Diario-Levante.
Hora: 20 hores.
Dia: 20 de novembre.
Col·labora: Universitat de València.

LOS CONCIERTOS DEL METRO

Concert de Pablo Milanés.
Lloc: Estació Alameda.
Hora: 23:30 hores.
Dia: Divendres 15 de novembre.

CONCERT DE PIERRE BASTIEN & MECANIUM & GAT

Cicle avantrock@lluivives.uv.es
Lloc: Auditori Montaner. Col·legi Major Lluís Vives.
Hora: 20 hores.
Dia: Dimecres 20 de novembre.

FORUM DE DEBATS

LA INFORMACIÓ LOCAL EN EL PROCES DE LA GLOBALITZACIÓ

A càrrec de Josep Lluís Gómez Mompert (catedràtic de Periodisme de la Universitat de València). També hi participaran Rosa Solbes i Francesc Martínez.
Lloc: Aula Magna de la Nau.
Hora: 19:30 hores.
Dia: Dimecres 20 de novembre.
Col·labora: Unió de Periodistes Valencians.

CONFERENCIES

MICHEL COLLON

Director de cinema.
Dia: Dijous 14 de novembre.
Hora: 19:30 hores.
Lloc: Sala d'Actes del Col·legi Major Rector Peset.

LA MASCARA: MANIFESTACION PLASTICA Y MITICA DE UNA CULTURA

A càrrec de José Joaquín Montoya.
Lloc: Facultat de Geografia i Història. Sala Palmireno.
Hora: 19 hores.
Dia: 19 de novembre.

LES NOVES RELACIONS ENTRE LA BIOLOGIA I LA SOCIETAT. L'EXEMPLE DELS TRANSGENICS

A càrrec de Pere Puig Domenech. Dins de la IV Setmana de la Ciència i la Tecnologia.
Lloc: Saló d'Actes de l'Aulari d'Interfacultatius. Campus de Burjassot.
Hora: 11 hores.
Dia: Dimecres 20 de novembre.

CINEMA

VIDEOFORUM: 'HOMOSEXUALITAT EN EL MON ANIMAL. LA HISTORIA NATURAL AMAGADA'

Dia: Dimecres 20 de novembre.
Hora: 18 hores.
Lloc: Sala de Graus de la Facultat de Matemàtiques. Campus de Burjassot.
Organitza: Col·lectiu Lambda.

EL INTENDENTE SANSHO (SANSHO DNIYU)

Dins del cicle de cinema japonés.
Dia: Dimecres 20 de novembre.
Hora: 10:30 hores i 18 hores.
Lloc: Col·legi Major Lluís Vives.

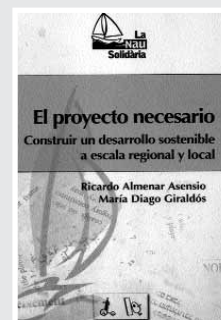
LLOVIENDO PIEDRAS

De Ken Loach, presentada per Josep Banyuls. Departament d'Economia Aplicada de la Universitat.
Dia: Dijous 21 de novembre.
Hora: 17:30 hores.
Lloc: Sala d'Actes de la Biblioteca de Ciències Socials Gregori Maians.

LLIBRES

El Patronat Sud-Nord edita un llibre sobre la sostenibilitat regional

El Patronat Sud-Nord presentarà demà divendres 15 de novembre l'obra *El proyecto necesario. Construir un desarrollo sostenible a escala regional y local*, de Ricardo Almenar i Maria Diago. El llibre s'inclou dins de la col·lecció editorial del Patronat *La Nau Solidària*.

L'acte, que se celebrarà a les 19:30 hores al Jardí Botànic, comptarà amb la participació de Rafael Gil, vicerector de Cultura i vicepresident de la Fundació. Encara que el desenvolupament sostenible –entès com a desenvolupament humà mediambientalment sostenible– aspira a tindre un abast planetari, només pot aconseguir-se si és la resultant de múltiples projectes locals adaptats a les condicions de cada territori. Els textos que integren aquest llibre tenen en comú que parlen de desenvolupament sostenible des de la Comunitat Valenciana: un tòpic país del nord mediterrani. Es troben agrupats en quatre parts que van des del més general al màxim específic. La primera d'elles pretén delimitar el sentit conceptual i l'abast social d'un desenvolupament humà mediambientalment sostenible. En la segona, és el Mediterrani el que cobra protagonisme en la seua doble condició de fractura econòmica Nord-Sud i de limitador ecològic. La tercera part se centra en l'anàlisi de la insostenibilitat mediambiental d'una societat mediterrània tan representativa com la valenciana, i en què caldria fer per a invertir l'actual estat de coses. Finalment, s'hi aborda el desenvolupament sostenible en l'àmbit dels municipis valencians, des de la problemàtica de les majors àrees urbanes fins als dèficits que exhibeixen molts dels nuclis rurals.

El professor Antonio Méndez publica el poemari 'Trasluz'

Antonio Méndez Rubio, professor de Teoria dels Llenguatges de la Universitat de València, acaba de publicar un nou poemari, titulat *Trasluz*. L'editorial Calambur ha inclòs aquest nou llibre de Méndez dins de la seua col·lecció *Últimos contemporáneos*. Méndez Rubio (Fuente del Arco, Badajoz, 1967) és autor d'altres llibres de poesia, com ara *El fin del mundo* (1995) o *Un lugar que no existe* (1998). També ha publicat els assajos *Encrucijadas* (1997) i *Poesía y utopía* (1999).

Segons l'editorial, la poesia d'Antonio Méndez Rubio destaca per la seua "radicalitat crítica no reduïble als codis del realisme canònic". Sobre aquesta nova aportació de l'autor, *Trasluz*, s'explica que arranxa des d'una posició prèvia a la consciència, però que es veu travessada per la "consciència d'una realitat excessiva, que desborba els límits d'allò visible". Els poemes de *Trasluz* han estat escrits entre finals del 1997 i mitjans del 2001. D'acord amb les paraules de l'autor, els poemes sempre van estar acompanyats d'una "sensació de precarietat" que anava més enllà de la pràctica de l'escriptura, "d'allò personal a allò social i vice-versa".

El llarg camí de la norma de les llengües llatines

La configuració de la norma en les distintes llengües del món ha sigut una tasca que ha durat segles. Inclús moltes llengües es pot dir que no han acabat de consolidar-se normativament. Un col·loqui internacional que té lloc a la Universitat aborda aquesta problemàtica en el marc de l'Europa llatina.

AGUSTI HERNANDEZ DOL²

La configuració social de la norma lingüística en l'Europa llatina és el títol del simposi on participen importants especialistes en lingüística. Es tracta del VII Col·loqui Internacional de Problemes i Mètodes d'Història de la Llengua. Les llengües de les quals s'està parlant i es parlarà són bàsicament les de la península (gallec, català, castellà i euskera), i dins de l'espai europeu, l'italià, el francès i l'occità. També hi tenen un espai per a la reflexió les varietats asturianes o aragoneses. Ja s'han celebrat dues conferències, dimarts 12 i dimecres 13, i continuaran els propers 10, 11 i 12 de desembre.

El dia que es va iniciar el simposi es va presentar la biografia de Manuel Sanchis Guarner. Sota el títol *L'actitud normativitzadora de Manuel Sanchis Guarner: a propòsit de Manuel Sanchis Guarner, una vida per al diàleg*, es va analitzar la vida i obra de l'eminent filòleg, ja desaparegut. El llibre, escrit per Santi Cortés i presentat per Francesc Pérez Moragón, explica la trajectòria de Sanchis Guarner de forma integral, i és una eina de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana per al major coneixement de l'autor d'obres com *La llengua dels valencians*, *Gramàtica valenciana*, *La ciutat de València*, *Síntesi d'història i geografia urbana* o *Les barraques valencianes*, entre altres.

També cal destacar la seua aportació a la lingüística valenciana, atès que va treballar en el

Diccionari Català-Valencià-Balear amb Francesc de Borja i Moll. A més, el filòleg valencià també va ser membre de l'Institut d'Estudis Catalans i creà el Departament de Lingüística de la Universitat de València. En definitiva, Sanchis Guarner va ser caracteritzat com un personatge integral que féu una aposta definitiva per temàtiques molt diverses com ara la dialectologia, història, etnografia, lingüística o toponímia.

Dimarts passat al vespre, Ignasi Alomar, de la Universitat de les Illes Balears, va parlar d'un cas que als valencians ens ve de prop, com ara el procés social de fixació de la tradició lingüística del català a l'arxipèlag. L'especialista va fer un recorregut històric des de finals del segle XVIII fins als nostres dies. Així, va parlar del fet que a penes hi ha hagut institucions per a normalitzar la llengua, i que els esforços han vingut des d'algunes institucions que l'han prestigiada, però no com una finalitat en si mateixa, sinó per aconseguir uns altres objectius. (Llibres religiosos en la llengua del poble, per exemple).

Alomar va incidir en esdeveniments importants com ara els Jocs Florals, la creació de l'Institut d'Estudis Catalans i la seua importància per a les Illes. D'altra banda, es va referir també als il·lustrats com a promotors d'una certa norma. Després vindria la necessitat d'ensenyar la llengua, anomenada *mallorquí*, però com una eina per al coneixement del llatí. També el catecisme en català (1801) va contribuir a una certa

La columna trajana a Roma, considerada com el cànon de l'escriptura de les llengües romàniques.

norma, i al fet que la gent apreneguera a llegir. Igualment la presència del mallorquí en els mitjans de comunicació va crear una certa tradició normativa que el 1836 donà origen a la primera polèmica lingüística a les Illes.

La presència escrita del català a les Balears va ser impulsada per devocionaris, pietats, llibres sacramentals i en general textos vinculats al món religiós durant el XIX. En la xarrada d'Ignasi Alomar a la Sala Joan Fuster de la Facultat de Geografia i Història també es va parlar de les entitats castellanitzadores, com ara la Sociedad Económica de Amigos del País de Mallorca. Un altre fet que entrebancà la normativització fou l'obligació que els notaris hagueren d'estudiar Dret (que només es

podia fer en castellà). S'acabava així amb el registre de llengua que les notaries havien mantingut des de la Decadència.

Alomar va referir-se a personatges com ara Antoni Maria Alcover i Francesc de Borja i Moll, vitals per a la codificació de la normativa catalana a les Illes. Els últims anys han donat la creació de la Universitat de les Illes Balears i l'Estatut d'Autonomia, amb el reconeixement del català com a llengua pròpia i la delimitació del Departament de Filologia de la Universitat com l'ens que ha de fixar la norma. Finalment, va assenyalar la necessitat d'un mitjà de comunicació propi (diferent de TV3 i Canal 9) per a continuar cultivant la varietat lingüística pròpia illenca.

criure's igual. Per contra, pot donar-se el cas que, sent la mateixa llengua, pel fet d'ocupar dues demarcacions administrativo-territorials diferents es decidisca optar per dues varietats normatives, com el cas de l'actual gallec a Galícia i Portugal.

Xosé Henrique Monteagudo també va caracteritzar aquesta problemàtica com un fet que es dona entre els mateixos galleguistes, i es va parlar de la situació sociopolítica que ha condicionat aquests fets. Aplicant el mateix cas a la

situació sociolingüística del País Valencià, es va plantejar quin seria l'escenari de futur en el cas que l'Acadèmia Valenciana de la Llengua optara per fer una normativa més *secessionista* respecte a la varietat del català estàndard. El fet que legalment hi haja una demarcació territorial distinta (Catalunya i Comunitat Valenciana) i ara una diferència de competències en matèria de llengua podria derivar en una situació semblant a l'actual model gallec.

Premis per a dos químics de la Universitat

REDACCIO

La Reial Societat Espanyola de Química ha concedit enguany dos dels seus premis a investigadors de la Universitat de València integrats en l'Institut de Ciència Molecular.

Els guardonats són Miguel Julve Olcina, que ha rebut el Premi de Química Inorgànica 2002, i José Ramón Galán Mascarós, que ha rebut un dels tres premis per a investigadors menors de 35 anys.

La investigació de Julve se centra en el disseny de compostos de base molecular que actuen com a imants en baixes temperatures, i això obri noves perspectives en el magatzematge d'informació sobre suports magnètics.

Miguel Julve és catedràtic adscrit a l'Institut de Ciència Molecular de la Universitat de València. El premi de la Reial Societat Espanyola de Química s'ha atorgat també atenen la llarga trajectòria investigadora de Julve.

Presentació del Seminari sobre Fonts Orals

REDACCIO

El pròxim dimarts, dia 19 de novembre, tindrà lloc al Departament d'Història Contemporània una jornada informativa de presentació de les activitats del Seminari de Fonts Orals d'aquest departament. Serà a l'Aula de Audiovisuals (sisè pis), a partir de les 18 hores.

El Seminari de Fonts Orals té com a objectiu estimular l'ús de fonts orals en la recerca històrica, així com promoure reunions, treballs i projectes que utilitzen aquestes metodologies.

La jornada informativa pretén presentar als alumnes interessats els objectius i característiques del Seminari. La jornada comptarà a més amb la participació de persones convidades vinculades amb projectes i investigacions en l'àmbit de la història oral. Els ponents seran Alberto Gómez Roda, José Mª Azcárraga i Josefina Juste.

Les similituds dels casos gallec i valencià

A. H. D.

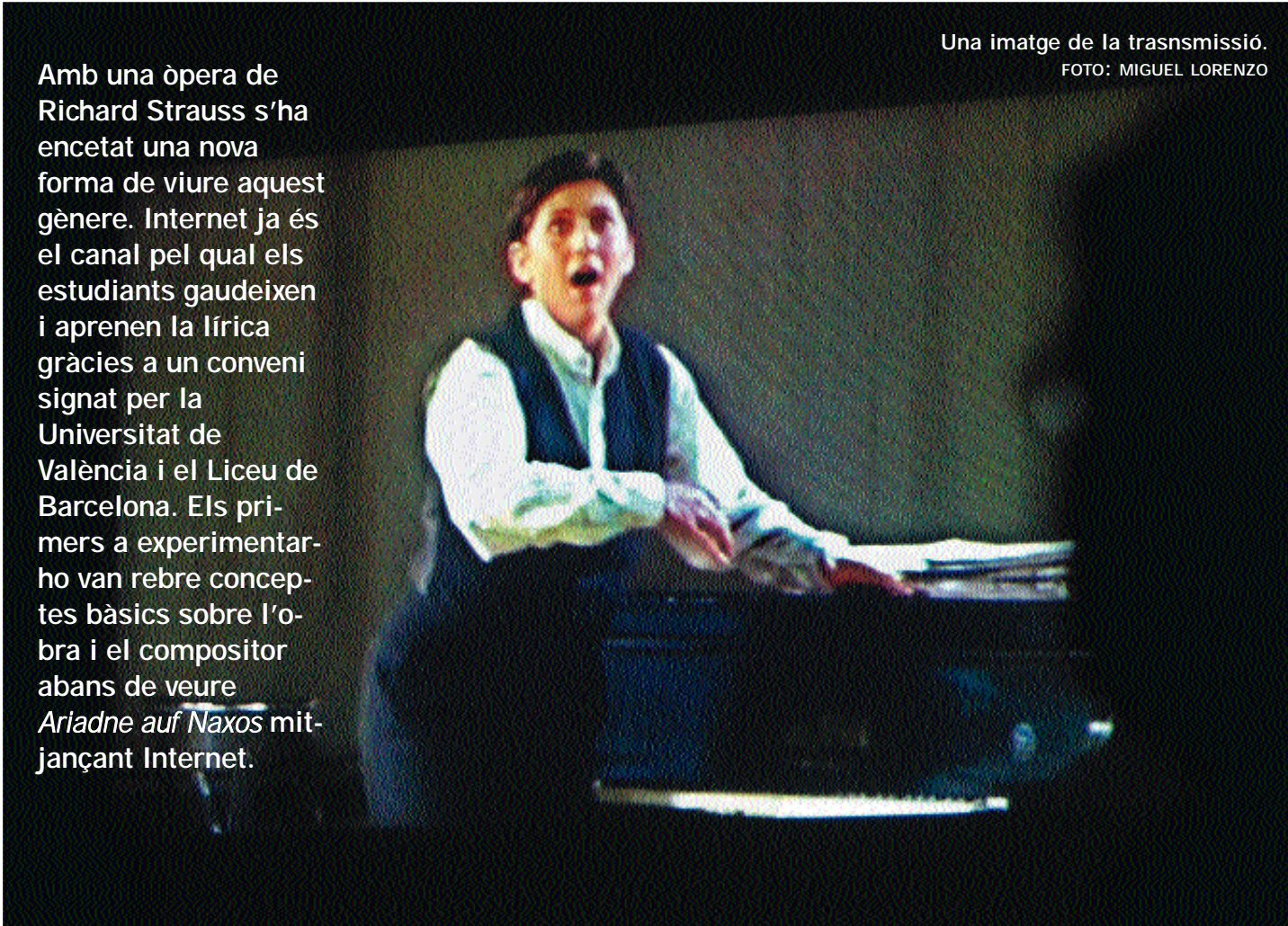
La primera xarrada va ser protagonitzada per Xosé Henrique Monteagudo, de la Universidade de Santiago, qui va raonar sobre el procés de conformació de la norma del gallec contemporani i va establir un gran nombre de similituds entre el cas gallec i el

valencià. Així, el ponent i els assistents van reflexionar sobre la problemàtica que pot generar una llengua amb dues normatives diferents. Per una banda, Monteagudo va apuntar que, atès que el gallec i el portugués són la mateixa llengua, pot plantejar-se que la societat reconega que ambdues llengües, sent la mateixa, han d'es-

El poder de les màquines no sempre rau en el seu hermetisme, en el misteri que oculta la noblesa dels seus estòmacs, en una saviesa que massa vegades té a veure amb la impostura. El poder de les màquines és també el que ens arriba quan s'obren les seues tapadores i el que hi descobrim és el temps que emmagatzemen les seues entranyes, les paraules que més o menys xifrades signifiquen la lluita de la ciència contra la bruixeria autoritària dels caps de la tribu (alguns d'aquests caps amb títols ressonants en les parets dels seus currículums), una decidida vocació per la supervivència contra la cultura religiosa de la mort i la superxeria. A la Universitat de València, tot ocupant els espais rehabilitats de la Nau, hi ha una mostra d'aquesta saviesa que, per més que antiga, no és ni anacrònica ni mentidera. Les caixes negres de la ciència s'obren als ulls de qui les contempla, i en el seu interior no descobrim l'oferta turística del Museu de la Ciència, a la Ciutat de les Arts, sinó la història que a poc a poc s'ha anat fent gran en el territori immens de la investigació científica. En els temps que vivim, on tot es ven a preu d'espot publicitari, aquesta exposició assenyalada amb el dit, tot i que no haja sigut aquesta, evidentment, la intenció dels seus autors, la xerrameca despòtica de Manuel Toharia ("Me resbalan las críticas", ha dit), director del Museu de la Ciència. L'opció d'aquest senyor no pot ser més despectiva amb la ciència, ni menys coherent amb l'esperit crític que tot científic ha d'exercir amb el món "massa real" que l'envolta. Mantindre sota la seua autoritat científica un Pèndol de Foucault que gira del revés, i que no se li caiga la cara de vergonya, diu ben a les clares en mans de quina gent està la ciència i en quines caixes negres s'amaga la irresponsabilitat científica d'aquests panxacontents, així com la dels governants que els nomenen i els paguen sous milionaris per exercir sense cap pudor el seu paper de venedors de mantegades al desert d'Arizona.

Amb una òpera de Richard Strauss s'ha encetat una nova forma de viure aquest gènere. Internet ja és el canal pel qual els estudiants gaudeixen i aprenen la lírica gràcies a un conveni signat per la Universitat de València i el Liceu de Barcelona. Els primers a experimentar-ho van rebre conceptes bàsics sobre l'obra i el compositor abans de veure *Ariadne auf Naxos* mitjançant Internet.

Una imatge de la transmissió.
FOTO: MIGUEL LORENZO

Internet porta la millor òpera

RAQUEL P. EJERIQUE

La Universitat i el Liceu de Barcelona han estret lligams i li han donat la mà a la música clàssica. Gràcies al programa Òpera Oberta, els alumnes poden "assistir" per Internet a representacions líriques en temps real des de València, mentre al Liceu barcelonès es fa l'òpera. La primera peça que s'ha representat ha sigut *Ariadne auf Naxos*, de Richard Strauss. Prop de huitanta alumnes van acudir a aquest cicle que preveu tres representacions més al llarg del curs: *Don Giovanni*, de Mozart, el 17 de desembre; *Norma*, de Bellini, el 9 de gener; i *Pikovaia Dama*, de Txaikovski, el 12 de febrer. La qualitat de la imatge i el so no defraudaren i la tecnologia no va deslluir la peculiar òpera seguida a centenars de quilòmetres. Eixa mateixa tecnologia al servei de la música suscita algun debat entre els alumnes. Ruth, que estudia Magisteri Musical, creu que seria encara millor si l'òpera es gaudira en directe. Precisament en la tecnologia rau l'encís del projecte, considera Soledad, estudianta de Medicina, "perquè pot transmetre igual que si els cantants estigueren ací mateix. A més, la qualitat és bona i és una sensació molt especial".

Sala de control tècnic de la transmissió per Internet.
FOTO: MIGUEL LORENZO

El públic de València ja estava acomodada a l'Aula Magna de l'antiga Universitat del carrer de la Nau mentre els espectadors del Liceu buscaven la seua butaca. Quan sonaren els primers compassos de Strauss, va escoltar-se la música des de les dues ciutats a l'hora. Les imperfeccions i els moments sublimes els gaudiren ambdós públics, com també els de la resta de ciutats que participen en aquest projecte juntament amb la Universitat de València, com ara Oviedo, Barcelona, Roma, París o el País Basc.

Els estudiants van restar fins les onze de la nit escoltant aquesta nova mena d'òpera amb subtítols per tal de comprendre'n millor l'argument i els diàlegs. Aquesta experiència musical pionera no és sols estètica o cultural. L'objectiu és acostar el gènere als estudiants. Per això, des de l'estrada, abans de les representacions, es donen alguns conceptes bàsics de l'obra i l'autor amb una durada d'uns quinze minuts, amb la idea de situar l'auditori. També per Internet, concretament amb el programa

Digital Òpera, se'ls informa des del Liceu perquè tinguen més claus i l'encontre de l'alumne amb l'òpera no siga abrupte. El mestre de cerimònies des de la web és l'especialista i crític musical Juan Ángel Vela del Campo, que fa de professor en la xarxa. Precisament en l'aspecte pedagògic va incidir el rector, Francisco Tomás Vert, que destacà en aquesta primera representació que "l'aspecte didàctic és dels més interessants perquè poden accedir a l'òpera amb l'ajuda dels professors, i això fa que alumnes que no sabien res de música acaben el cicle amb nocions bàsiques i pugen aprendre mentre veuen l'òpera". És encara més necessari el coneixement si es té en compte que alguns dels matriculats —que obtindran tres crèdits de lliure opció— és la primera vegada que s'acosten a la música clàssica. Per a altres, com Soledad, no és la primera experiència musical: "M'ha interessat sempre l'òpera, per això crec que és una forma perfecta d'aconseguir crèdits; em sembla molt millor que un altre tipus de cursos que no són tan pràctics ni innovadors". Aquest projecte sols requereix la presència i interès de l'alumne, tot i que en finalitzar es farà un qüestionari per tal de comprovar si l'aprenentatge ha sigut efectiu. En qualsevol cas, allò que més ha cridat l'atenció en la primera representació ha sigut l'expectació, ja que és la primera vegada que un públic d'una òpera és observat al mateix temps per un altre públic, el de la Universitat, mitjançant Internet.